

Konstitutionsutskottets betänkande 2018/19:KU34

Verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelserna till handlingarna. Utskottet föreslår vidare, med utnyttjande av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen, att riksdagen antar utskottets förslag till lag om ändring i lagen (2018:677) med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner. Genom lagändringen införs ett krav på redovisning av kostnader i den årliga verksamhetsredogörelsen.

Behandlade förslag

Verksamhetsredogörelse för Riksdagens överklagandenämnd 2018 (2018/19:ÖN1), verksamhetsredogörelse för Riksdagens ansvarsnämnd 2018 (2018/19:RAN1), verksamhetsredogörelse för Riksdagens arvodesnämnd 2018 (2018/19:RAR1), verksamhetsredogörelse för Partibidragsnämnden 2018 (2018/19:PN1), verksamhetsredogörelse för Valprovsnämnden 2018 (2018/19:VPN1), verksamhetsredogörelse för Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna 2018 (2018/19:NL1), verksamhetsredogörelse för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner (Karensnämnden) 2018 (2018/19:NSÖ1) och verksamhetsredogörelse för Statsrådsarvodesnämnden 2018 (2018/19:SN1).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	5
Verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder	5
Ändring i lagen med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Redogörelse 2018/19:ÖN1	17
Redogörelse 2018/19:RAN1	17
Redogörelse 2018/19:RAR1	17
Redogörelse 2018/19:PN1	17
Redogörelse 2018/19:VPN1	17
Redogörelse 2018/19:NL1	17
Redogörelse 2018/19:NSÖ1	17
Redogörelse 2018/19:SN1	18
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets lagförslag	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder

Riksdagen lägger redogörelserna 2018/19:SN1, 2018/19:VPN1, 2018/19:RAR1, 2018/19:NSÖ1, 2018/19:PN1, 2018/19:NL1, 2018/19:ÖN1 och 2018/19:RAN1 till handlingarna.

2. Ändring i lagen med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner

Riksdagen antar utskottets förslag i bilaga 2 till lag om ändring i lagen (2018:677) med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner.

Stockholm den 9 maj 2019

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Matheus Enholm (SD), Linda Ylivainio (C), Fredrik Lindahl (SD), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Bengt Eliasson (L), Mikael Strandman (SD), Jonas Eriksson (MP), Erik Ottoson (M), Jörgen Berglund (M), Erik Ezelius (S), Jessica Wetterling (V) och Fredrik Schulte (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Riksdagens nämnder har i enlighet med gällande regelverk överlämnat sina redogörelser för verksamhetsåret 2018 till riksdagen. Inga motioner har väckts med anledning av verksamhetsredogörelserna.

Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner (Karensnämnden) har fått tillfälle att yttra sig över förslaget till ändring i 11 § lagen (2018:677) med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner. Nämnden tillstyrker förslaget.

Bakgrund

Det finns åtta nämndmyndigheter under riksdagen. Varje nämndmyndighet ska årligen lämna en verksamhetsredogörelse till riksdagen. Nämndmyndigheternas skyldighet att lämna en sådan redogörelse tillämpades första gången för verksamhetsåret 2013.

Utskottets överväganden

Verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelserna till handlingarna.

Inledning

Bakgrund

Hösten 2008 fick Riksdagsförvaltningen i uppdrag av riksdagsstyrelsen att se över regleringen av riksdagens nämnder. I juni 2011 beslutade Riksdagsförvaltningen om direktiv för en fortsatt utredning av regleringen av riksdagens nämnder. Enligt direktiven skulle arbetet inriktas på att varje nämnd skulle ges en instruktion som var anpassad efter nämndens uppdrag och verksamhet, samtidigt som bestämmelserna i den utsträckning det var möjligt skulle ges en enhetlig utformning. I september 2012 föreslog riksdagsstyrelsen, mot bakgrund av förslagen i den ovannämnda utredningen, ett delvis nytt regelverk för de tre löne- och arvodesättande nämnderna (Riksdagens arvodesnämnd, Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna och Statsrådsarvodesnämnden), Valprovsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd (framst. 2012/13:RS1). Riksdagsstyrelsen föreslog bl.a. att nämndmyndigheterna senast den 22 februari varje år skulle lämna en redogörelse för sin verksamhet till riksdagen. I januari 2013 föreslog riksdagsstyrelsen att det skulle införas en motsvarande bestämmelse för Partibidragsnämnden (framst. 2012/13:RS3). En liknande bestämmelse fanns sedan tidigare för Riksdagens ansvarsnämnd. Lagar med instruktioner för en rad nämndmyndigheter under riksdagen m.m. trädde i kraft den 1 januari 2013, och den 1 juli 2013 trädde även en lag med instruktion för Partibidragsnämnden i kraft (bet. 2012/13:KU9, rskr. 2012/13:62–66 respektive bet. 2012/13:KU24, rskr. 2012/13:217–220). Nämndmyndigheternas skyldighet att lämna en verksamhetsredogörelse till riksdagen tillämpades för första gången för verksamhetsåret 2013.

Den 1 juli 2018 inrättades en ny nämnd under riksdagen, den s.k. karensnämnden (prop. 2017/18:162, bet. 2017/18:KU42, rskr. 2017/18:305). De grundläggande bestämmelserna för nämnden regleras i lagen (2018:677) med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner. Av 11 § framgår att nämnden, liksom övriga nämnder, ska lämna en årlig verksamhetsredogörelse till riksdagen.

Bestämmelser om verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder

Enligt gällande bestämmelser i instruktionen för respektive nämnd ska nämndmyndigheterna senast den 22 februari varje år lämna en redogörelse för sin verksamhet till riksdagen. Av riksdagsstyrelsens framställningar (framst. 2012/13:RS1 och 2012/13:RS3) framgår övervägandena bakom förslaget om en årlig verksamhetsredogörelse. Det konstaterades att det sedan några år tillbaka funnits uppgifter om antal sammanträden, antal ledamöter och kostnaden för verksamheten för respektive nämndmyndighet i Riksdagsförvaltningens årsredovisning. Lämpligheten i denna ordning ifrågasattes dock eftersom Riksdagsförvaltningen inte har något rättsligt ansvar för verksamheten i nämnderna. Mot bakgrund av att nämnderna finansieras med allmänna medel betonades att det fanns ett berättigat krav på någon form av resultatredovisning. Därtill framhölls att några av nämnderna bedriver en verksamhet som åtminstone ibland är föremål för allmänhetens och mediernas intresse och att det för dessa nämnder därmed finns ett tydligt allmänintresse av information om verksamheten. Egna verksamhetsberättelser ansågs även kunna tydliggöra att nämnderna är självständiga myndigheter. Samtidigt framhölls att de detaljerade bestämmelserna som gäller för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen inte borde tillämpas på nämnderna eftersom det skulle innebära en alltför stor administrativ påfrestning för dem. En sådan ordning ansågs inte heller vara sakligt motiverad. I stället borde riksdagens nämnder lämna en årlig verksamhetsredogörelse liknande den som redan gällde för Riksdagens ansvarsnämnd.

År 2016 infördes bestämmelser som förtydligade att nämnderna i sin årliga verksamhetsredogörelse ska redovisa de kostnader som är förknippade med verksamheten (framst. 2015/16:RS5, bet. 2016/17:KU4, rskr. 2016/17:38–40).¹ Enligt förarbetena bör kostnaderna lämpligen redovisas fördelade på åtminstone kostnader för ledamöter och personal respektive övriga driftskostnader och med föregående års kostnader som referensuppgift. Därutöver ställer bestämmelserna i instruktionen för respektive nämnd inte upp några särskilda krav när det gäller innehållet i verksamhetsredogörelsen. Enligt förarbetena bör dock en verksamhetsredogörelse innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter och ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten. I detta sammanhang kan även nämnas att det följer av bestämmelserna om verksamhetsansvar att varje nämndmyndighet ansvarar för verksamheten om inte annat följer av bestämmelser i lag. Nämnderna ska vidare se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten ska hushålla väl med statens medel.

¹ För merparten av nämnderna infördes bestämmelser i respektive nämnds instruktion. När det gäller Riksdagens ansvarsnämnd infördes motsvarande bestämmelse i lagen (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter.

I lagen med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner finns inte någon bestämmelse om att nämnden i sin årliga verksamhetsredogörelse ska redovisa nämndens kostnader. Se närmare nedan.

Verksamhetsredogörelserna

I följande avsnitt återges kortfattat innehållet i verksamhetsredogörelserna för 2018.

Riksdagens överklagandenämnd

Riksdagens överklagandenämnds verksamhetsredogörelse består av fyra avsnitt. Inledningsvis finns en kort redogörelse för nämndens uppgifter. Därefter följer en redogörelse för nämndens sammansättning under året. Det finns vidare en kort redogörelse för nämndens verksamhet. Av den framgår det att nämnden hade tre sammanträden under 2018. Nämnden fattade beslut i tre överklagandeärenden, varav två rörde beslut om anställning och ett beslut om pressackreditering.

Slutligen finns det ett avsnitt om nämndens kostnader. Under 2018 uppgick kostnaderna för nämndens verksamhet till 124 142 kronor, vilket är en minskning med drygt 37 000 kronor i jämförelse med 2017. Nämndens kostnader avser lön till personal och arvoden till ledamöter.

Riksdagens ansvarsnämnd

Riksdagens ansvarsnämnds verksamhetsredogörelse består av tre avsnitt. Inledningsvis finns en redogörelse för nämndens uppgifter och vilka bestämmelser som styr nämndens verksamhet. Därefter redovisas nämndens sammansättning och organisation. Av det framgår att nämnden inte har någon anställd personal samt att Svea hovrätt genom personal och lokaler bistår nämnden i dess verksamhet. Nämnden har i praktiken inte haft någon verksamhet sedan 2002, men under 2018 besvarade nämnden en remiss. Kostnaderna för nämndens verksamhet under 2018 uppgick till 6 669 kronor för arvode till nämndens ordförande, motsvarande kostnader 2017 uppgick till 6 088 kronor.

Riksdagens arvodesnämnd

Redogörelsen från Riksdagens arvodesnämnd består av följande åtta avsnitt:

- Inledning
- Sammansättning
- Sammanträden
- Beslut om ledamotsarvodet
- Beslut om ekonomiska avgångsförmåner

- Tillsynsverksamheten i fråga om inkomstgarantier och ekonomiskt omställningsstöd
- Kostnader
- Övrigt.

Av redogörelsen framgår nämndens uppgifter och vilka bestämmelser som styr nämndens verksamhet. Därefter redogörs för nämndens sammansättning. Vidare framgår det att nämnden sammanträdde fyra gånger under 2018.

I redogörelsen beskrivs gällande rätt och utgångspunkten för nämndens bedömning i arvodesfrågan. Årets beslut om ledamotsarvodet innebar att arvodet höjdes med 1 500 kronor (ca 2,3 procent) till 66 900 kronor per månad fr.o.m. den 1 november 2018. I de överväganden som låg till grund för beslutet beaktade nämnden de löneförändringar under 2018 som ägt rum på arbetsmarknaden.

I verksamhetsredogörelsen finns även en beskrivning av gällande rätt och beredningen av beslut om ekonomiska avgångsförmåner. Under det gångna året har nämnden fattat beslut om rätt till ekonomiska avgångsförmåner i 114 ärenden.

När det gäller nämndens tillsyn över inkomstgarantier och ekonomiskt omställningsstöd finns det i redogörelsen en beskrivning av de bestämmelser som styr nämndens beslut på detta område, huvuddragen i nämndens tillsynsverksamhet och tillsynen under 2018. Under verksamhetsåret 2018 följde nämnden upp utbetalningar av inkomstgaranti som gjorts under 2017. Fyra ärenden inleddes som rör förmånstagare som inte granskats tidigare. I tre av fallen avskrev nämnden ärendena; det fjärde fallet är inte avgjort ännu.

Vidare har fyra förmånstagare som längre tillbaka varit föremål för nämndens tillsynsverksamhet granskats för att på nytt kontrollera om förhållandena under den tid som gått ändrats på något sätt som kan ha betydelse för frågan om jämkning av inkomstgarantin. Nämnden bedömde att det inte fanns skäl att vidta någon åtgärd, och ärendena skrevs av.

Under 2017 avgjorde nämnden ett ärende där frågan var om garantitagaren tagit ut skälig ersättning för utfört arbete i ett eget aktiebolag. Beslutet överklagades men har nu fått laga kraft efter det att Högsta förvaltningsdomstolen beslutat att inte meddela prövningstillstånd i målet.

Vidare har ett ärende från föregående år följts upp och skrivits av. Nämnden har även besvarat en remiss från Riksdagsförvaltningen under året.

Av redogörelsen framgår att kostnaderna för nämndens verksamhet under 2018 uppgick till 374 009 kronor, vilket var en ökning med drygt 48 000 kronor i jämförelse med 2017. Ökningen beror i huvudsak på att kostnaden för sekreterarens arbete ökade som en följd av att antalet ärenden om ekonomiska avgångsförmåner var väsentligt högre än föregående år. Det stora antalet ärenden om sådana förmåner är en naturlig följd av riksdagsvalet. Kostnaderna redovisas fördelade på kostnader för ledamöter och personal respektive övrig driftskostnad.

Partibidragsnämnden

Partibidragsnämndens verksamhetsredogörelse består av följande åtta avsnitt:

- Nämndens uppgifter
- Nämndens organisation
- Sammanträden
- Beslut om statligt stöd
- Riksdagsförvaltningens kanslistöd till Partibidragsnämnden
- Partibidragsnämndens kostnader
- Remisser m.m.
- Övrigt.

Av redogörelsen framgår nämndens uppgifter, vilka bestämmelser som styr nämndens verksamhet och vilken sammansättning nämnden ska ha samt hur ledamöterna och sekreteraren utses. Vidare framgår det att nämnden under året hade två sammanträden.

När det gäller beslut om statligt stöd framgår det att nämnden under året beviljade stöd för tiden den 15 oktober 2018–14 oktober 2019. Bidrag delades ut till samtliga riksdagspartier och Feministiskt initiativ, och partibidraget redovisas fördelat på kvinnoorganisationer och politiska partier.

Stödet till samtliga riksdagspartier och Feministiskt initiativ uppgick till totalt 166 965 335 kronor.

Efter en lagändring gäller inte längre skyldigheten för partierna eller de som för partierna efter personval utsetts till ledamöter eller ersättare för ledamöter av riksdagen eller Europaparlamentet att försäkra att de inte har tagit emot något anonymt bidrag i den mening som avsågs i lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier. Någon sådan försäkran har därför inte lämnats in.

Stödformerna är partistöd och kanslistöd. Partistödet lämnas som mandatbidrag. För verksamhetsåret uppgick varje mandatbidrag till 318 257 kronor, vilket var en sänkning i förhållande till tidigare gällande belopp på 333 300 kronor. Denna sänkning hade skett genom en lagändring som trädde i kraft den 15 oktober 2018 (se SFS 2018:1405). Sänkningen medförde att det totala partistöd som nämnden beslutade om minskade med 5 165 365 kronor jämfört med föregående period. Stödet uppgick då till 172 130 700 kronor, att jämföra med 166 965 335 kronor för den aktuella perioden.

Kanslistödet betalas ut som grundstöd och tilläggsstöd. Tilläggsstödet för varje vunnet mandat är lägre för ett parti som är företrätt i regeringen än för ett parti som inte ingår i regeringen (8 § lagen om statligt stöd till politiska partier). Mot bakgrund av att regeringsbildandet efter det senaste riksdagsvalet drog ut på tiden gav den angivna bestämmelsen upphov till utrymme för olika tolkningar. Partibidragsnämnden, som ska meddela sitt beslut inom en viss tidsfrist, gjorde bedömningen att utgångspunkten för nämndens beslut om tilläggsstöd skulle vara de partier som vid tiden för nämndens beslut var företrädare i övergångsregeringen.

Ansökningar om stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer för 2019 kom in från samtliga riksdagspartiers kvinnoorganisationer. De medel som anslogs åt kvinnoorganisationerna uppgick till 15 miljoner kronor.

Av redogörelsen framgår vidare att Riksdagsförvaltningen och nämnden i maj 2015 träffade en skriftlig överenskommelse om Riksdagsförvaltningens kanslistöd till Partibidragsnämnden.

Kostnaderna för nämndens verksamhet uppgick under 2018 till 165 847 kronor, vilket var en minskning med ca 4 000 kronor i jämförelse med 2017. Kostnaderna redovisas fördelade på kostnader för ledamöter och personal, representation och ordförandes resor.

Det framgår vidare av redogörelsen att nämnden i början av 2018 uppmärksammades på att anslaget 6:5 Stöd till politiska partier hade minskats för budgetåret 2018 från 172 200 000 kronor till 166 950 000 kronor utan att beloppen i lagen om statligt stöd till politiska partier hade ändrats. Minskningen av anslaget gjordes dessutom efter det att Partibidragsnämnden hade beslutat om stöd för perioden den 15 oktober 2017–14 oktober 2018. Detta medförde en ändring i lagen om statligt stöd till politiska partier som beslutades av riksdagen den 28 juni 2018 med ikraftträdande den 15 oktober 2018. Partibidragsnämnden deltog i beredningen av denna lagändring.

Vidare lämnade Partibidragsnämnden i september 2018 ett remissyttrande till Kulturdepartementet över promemorian Långsiktigt stöd till det civila samhället (Ds 2018:13).

I juli 2018 inkom det s.k. scientologimaterialet till nämnden från en person. Materialet begärdes därefter ut vid flera tillfällen, men samtliga framställningar om att få ta del av materialet avslogs. Ett av besluten från september 2018 överklagades till Högsta förvaltningsdomstolen (HFD), som meddelade dom i målet den 22 november 2018 (mål nr 4983-18). HFD avslog överklagandet. Ytterligare två av nämndens beslut har överklagats, men HFD har ännu inte prövat överklagandena. De nämnda ärendena om utlämnande av allmänna handlingar m.m. har enligt nämnden varit mycket tidskrävande.

Valprövningsnämnden

Valprövningsnämndens verksamhetsredogörelse består av följande tolv avsnitt:

- Arbetsuppgifter
- Sammansättning
- Kansliorganisationen
- Sammanträden
- Överklaganden
- Skrivelser
- Remisser
- Granskning av bevis
- En ny webbplats
- Resa och besök

- Riksdagsförvaltningens kanslistöd till Valprövningsnämnden
- Resultaträkning för Valprövningsnämnden 2017 och 2018.

Av redogörelsen framgår nämndens uppgifter, vilka bestämmelser som styr nämndens verksamhet och vilken sammansättning nämnden ska ha samt hur ledamöterna och suppleanterna utses. Det framgår vidare av redogörelsen att Valprövningsnämnden hade 14 sammanträden under 2018. Valprövningsnämnden tog under 2018 emot sammanlagt 767 överklaganden. Antalet överklaganden efter de allmänna valen 2018 var det största i nämndens historia, dvs. sedan 1976 när Valprövningsnämnden prövade överklaganden av val för första gången. Valprövningsnämnden fattade under 2018 beslut i 261 av de 767 inkomna överklagandena.

Förutom det stora antalet överklaganden fick Valprövningsnämnden under 2018 även ta emot ett ovanligt stort antal skrivelser, 63 stycken, från olika personer. Under 2018 föredrogs 33 av skrivelserna i nämnden och besvarades av kansliet. Nämnden tog förutom dessa skrivelser emot ett upprop och en namninsamling. Både uppropet och namninsamlingen föredrogs i nämnden och lämnades utan vidare åtgärd.

Valprövningsnämnden fattade beslut om två remissutlåtanden. Under året granskade nämnden också bevis för dels nio nya ledamöter och sex ersättare i riksdagen, dels två nya ledamöter i Europaparlamentet och tre ersättare i Europaparlamentet. Med anledning av riksdagsvalet den 9 september 2018 granskade nämnden bevisen för de 349 ledamöterna och 554 ersättarna. I samtliga fall fann nämnden att bevisen blivit utfärdade i enlighet med gällande bestämmelser.

Under våren 2018 utarbetade it-avdelningen i Riksdagsförvaltningen tillsammans med externa datakonsulter, och i nära samarbete med nämndens kansli, en webbplats till nämnden. Webbplatsen har ett system där nämndens avgöranden kan publiceras.

Riksdagsförvaltningen och nämnden träffade en skriftlig överenskommelse om Riksdagsförvaltningens kanslistöd till Valprövningsnämnden i maj 2018. Överenskommelsen gällde t.o.m. den 31 december 2018.

Av redogörelsen framgår att verksamhetens kostnader under 2018 uppgick till 1 001 579 kronor, vilket var en ökning med ca 720 000 kronor i jämförelse med 2017. Förklaringen till skillnaden är den förstärkning av kansliorganisationen som gjordes med anledning av den stora mängden överklaganden och skrivelser som kom in till nämnden efter valen 2018. Kansliet har förutom en kanslichef på heltid haft ytterligare fyra personer, två föredragande och två assistenter, som tjänstgjort på mer eller mindre heltid.

Gruppen föredragande, både ordinarie och extra, bestod under 2018 av sammanlagt 14 personer (inklusive 2 heltidsanställda och 2 halvtidsanställda) jämfört med 6 personer de år det inte varit ett valår.

I redogörelsen redovisas nämndens utfallsrapport för 2018. Av den framgår kostnader för ledamöter och personal samt för övriga kostnader såsom resor och representation.

Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna

Redogörelsen från Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna består av följande fem avsnitt:

- Bakgrund
- Sammansättning
- Sammanträden
- Beslut om löner och anställningsförmåner
- Kostnader.

Av redogörelsen framgår bl.a. nämndens uppgifter och vilka bestämmelser som styr nämndens verksamhet. Det framgår även att nämnden hade fyra sammanträden under 2018.

När det gäller frågan om beslut om löner och anställningsförmåner framgår det av redogörelsen att nämnden årligen reviderar lönerna till justitieombudsmännen och riksrevisorerna. Det finns vidare en beskrivning av hur revisionen bereds (vilka uppgifter som begärs in), och slutligen framgår årets beslut. Årets beslut innebär att riksrevisorerna sedan den 1 juli 2018 har en månadslön om 140 000 kronor och riksrevisorn med administrativt ansvar en månadslön om 150 900 kronor. De nya lönerna innebär en höjning med ca 2,6 respektive 3 procent i jämförelse med föregående år. Sedan den 1 januari 2019 är månadslönen för justitieombudsmännen 120 600 kronor och för chefsJO 130 100 kronor. Detta innebär en höjning med ca 2,8 procent i jämförelse med föregående år.

Av redogörelsen framgår det vidare att kostnaderna för nämndens verksamhet under 2018 uppgick till 168 219 kronor, vilket var en minskning med drygt 8 000 kronor i jämförelse med 2017. Kostnaderna redovisas fördelade på kostnader för ledamöter och personal respektive övriga driftskostnader.

Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner (Karensnämnden)

Karensnämndens verksamhetsredogörelse består av tre avsnitt. Inledningsvis redogörs för nämndens uppgifter, sammansättning och organisation. Det framgår även vilka bestämmelser som styr nämndens verksamhet.

Karensnämnden inrättades och dess verksamhet startade den 1 juli 2018. Under 2018 utsåg Karensnämnden sekreterare i nämnden och träffade en överenskommelse om kanslistöd med Riksdagsförvaltningen. I övrigt påbörjade nämnden arbetet med att ta fram en arbetsordning samt administrativa rutiner och andra rutiner för verksamheten. Under det halvår som nämnden funnits har en anmälan tagits emot från en statssekreterare om övergång till annan än statlig tjänst. I det ärendet beslutade nämnden att inte meddela någon övergångsrestriktion.

Under verksamhetsåret 2018 uppgick kostnaderna för nämnden till 172 182 kronor för ledamöter och personal. Några andra kostnader har nämnden inte

haft. Eftersom nämnden inrättades 2018 finns det inte några kostnader för tidigare år att jämföra med.

Statsrådsarvodesnämnden

Redogörelsen från Statsrådsarvodesnämnden består av följande sju avsnitt:

- Inledning
- Sammansättning
- Sammanträden
- Beslut om arvoden till statsråd
- Beslut om avgångsersättning
- Kostnader
- Övrigt.

I verksamhetsredogörelsen finns det inledningsvis en kortfattad beskrivning av nämndens roll och uppgifter samt vilka lagar som styr nämndens verksamhet. Utöver en uppräknig av vilka personer nämnden består av framgår det av avsnittet Sammansättning hur nämndens arvode bestäms. Under året hade nämnden tre sammanträden, och vid ett tillfälle fattades beslut per capsulam, dvs. utan sammanträde.

När det gäller beslut om arvoden till statsråd framgår utöver aktuella bestämmelser hur nämndens beslut om arvoden bereds. Av verksamhetsredogörelsen framgår att nämnden strävar efter att anpassa statsrådets arvoden till en rimlig och allmänt godtagbar nivå. Nämnden beslutade under året att arvoden fr.o.m. den 1 juli 2018 skulle uppgå till 172 000 kronor per månad för statsministern och till 136 000 kronor per månad till vart och ett av de övriga statsråden.

Även när det gäller beslut om avgångsersättning framgår det av redogörelsen vilka bestämmelser som gäller. Under 2018 ansökte ett statsråd om och beviljades avgångsersättning.

Under 2018 gavs nämnden möjlighet att svara på en remiss av promemorian En ny lag om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter. Nämnden hade inte några synpunkter på förslagen i promemorian.

Av verksamhetsredogörelsen framgår det vidare att nämndens kostnader uppgick till 165 959 kronor, varav 162 998 kronor avsåg kostnader för ledamöter och personal och 2 961 kronor avsåg övriga driftskostnader. Kostnaderna för 2018 innebar en minskning på ca 2 000 kronor jämfört med 2017.

Tidigare behandling i utskottet

Våren 2014 var första gången utskottet behandlade verksamhetsredogörelser för riksdagens nämnder (bet. 2013/14:KU43). I sitt ställningstagande konstaterade utskottet bl.a. att bestämmelsen om skyldigheten att lämna in en verksamhetsredogörelse inte ställer upp några särskilda krav om vad en sådan redogörelse ska innehålla (s. 10). Utskottet noterade dock att det framgår av

förarbetena att en redogörelse bör innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Utskottet noterade att riksdagens nämndmyndigheter har olika verksamheter och att det därför faller sig naturligt att nämndernas verksamhetsredogörelser skiljer sig något åt. Vidare konstaterade utskottet att nämnderna är små och att de har begränsade personalresurser till sitt förfogande på sina respektive kanslier. Innehållet i redogörelserna borde därför enligt utskottet även sättas i relation till den administrativa börda som det medförde för nämnderna att ta fram och sammanställa innehållet. Utskottet framhöll att en viktig utgångspunkt är att redogörelserna, i enlighet med vad som uttrycks i förarbetena, ger en rättvisande bild av verksamheterna.

Sammantaget föreslog utskottet att riksdagen skulle lägga redogörelserna till handlingarna.

Vid utskottets behandling av verksamhetsredogörelserna våren 2015 hänvisade utskottet till vad det tidigare uttalat (bet. 2014/15:KU13 s. 11). Därutöver konstaterade utskottet att samtliga verksamhetsredogörelser innehöll uppgifter om ledamöter, verksamheten och de beslut som fattats under det aktuella verksamhetsåret. Vidare noterade utskottet när det gäller Riksdagens överklagandenämnd att det i det årets redogörelse fanns en redovisning av nämndens arbetsuppgifter. När det gäller övriga nämnder fanns det liksom året före en sådan redogörelse med undantag för Valprovsnämnden. Utskottet noterade vidare att det i det årets redogörelse för Partibidragsnämnden fanns uppgifter om partibidragens storlek fördelade på kvinnoorganisationer och politiska partier.

Med detta föreslog utskottet att riksdagen skulle lägga redogörelserna till handlingarna.

Vid utskottets behandling av verksamhetsredogörelserna våren 2016 hänvisade utskottet till vad det tidigare uttalat (bet. 2015/16:KU28 s. 12 f.). Därutöver konstaterade utskottet att samtliga verksamhetsredogörelser innehöll uppgifter om ledamöter och hur verksamheten bedrivs. Vidare noterade utskottet när det gäller Valprovsnämnden att det även i det årets redogörelse saknades en redovisning av nämndens arbetsuppgifter. När det gäller övriga nämnder fanns en sådan redogörelse. Samtliga verksamhetsredogörelser innehöll uppgifter om beslut som hade fattats under det aktuella verksamhetsåret. Utskottet noterade dock i denna del att det inte framgick av redogörelsen för Riksdagens överklagandenämnd hur många överklagandearenden nämnden hade prövat under 2015. Slutligen konstaterade utskottet att en majoritet av verksamhetsredogörelserna innehöll uppgifter om kostnaderna för nämndernas verksamhet. Av verksamhetsredogörelserna för Riksdagens ansvarsnämnd och Riksdagens överklagandenämnd framgick emellertid inte om nämnderna hade några kostnader för sina verksamheter under 2015 och, om så var fallet, storleken på dessa kostnader. Utskottet framhöll att det vore önskvärt om de berörda nämnderna fortsättningsvis redovisade angivna

uppgifter för att utskottet ska få en så heltäckande och rättvisande bild som möjligt av nämndernas verksamhet.

Med detta föreslog utskottet att riksdagen skulle lägga redogörelserna till handlingarna. I betänkandet finns ett särskilt yttrande (SD).

Vid utskottets behandling av verksamhetsredogörelserna våren 2017 hänvisade utskottet till vad det tidigare uttalat (bet. 2016/17:KU25 s. 13). Utskottet noterade bl.a. att i två av verksamhetsredogörelserna saknades en redovisning av kostnaderna för nämndernas verksamheter fördelade på kostnader för ledamöter och personal respektive övriga driftskostnader. Därutöver saknades föregående års kostnader som referensuppgift i två av verksamhetsredogörelserna. Utskottet framhöll att det vore önskvärt att berörda nämnder fortsättningsvis redovisade angivna uppgifter för att utskottet ska få en så heltäckande och rättvisande bild som möjligt av nämndernas verksamhet. Med detta föreslog utskottet att riksdagen skulle lägga redogörelserna till handlingarna.

Vid utskottets behandling av verksamhetsredogörelserna våren 2018 hänvisade utskottet till vad det tidigare uttalat (bet. 2017/18:KU41 s. 14). Utskottet noterade att i en verksamhetsredogörelse saknades föregående års kostnader som referensuppgift och att det vore önskvärt att berörd nämnd fortsättningsvis redovisade angivna uppgifter för att utskottet ska få en så heltäckande och rättvisande bild som möjligt av nämndernas verksamhet. Med detta föreslog utskottet att riksdagen skulle lägga redogörelserna till handlingarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att samtliga nämnders verksamhetsredogörelser uppfyller de krav som ställs och de önskemål som utskottet tidigare gett uttryck för. Utskottet föreslår att redogörelserna läggs till handlingarna.

Ändring i lagen med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar utskottets förslag om ändring i lagen med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner.

Inledning

Karensnämnden inrättades den 1 juli 2018 (prop. 2017/18:162, bet. 2017/18:KU42, rskr. 2017/18:305). De grundläggande bestämmelserna för

nämnden finns i dess instruktion, lagen (2018:677) med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner. Enligt 11 § ska nämnden lämna en årlig verksamhetsredogörelse till riksdagen. En sådan redogörelse lämnades till riksdagen första gången i februari 2019 (2018/19:NS1). I redogörelsen redovisar nämnden bl.a. sina kostnader.

Vid beredningen av ärendet har uppmärksammats att det i 11 § Karensnämndens instruktion – till skillnad från motsvarande bestämmelser i övriga nämnders instruktioner – saknas ett krav på att nämnden ska redovisa verksamhetens kostnader i den årliga redogörelsen.

I propositionen med förslaget att inrätta Karensnämnden anges att utöver regleringen i riksdagsordningen om bl.a. sammansättning och val av ledamöter, bör övriga frågor om nämndens arbete regleras i en särskild instruktion på motsvarande sätt som för huvuddelen av övriga nämnder (prop. 2017/18:162 s. 38).

Utskottets ställningstagande

Det finns ingenting i förarbetena till lagen med instruktion för Karensnämnden som tyder på att lagstiftaren inte avsåg att ställa krav på att Karensnämnden ska redovisa verksamhetens kostnader i den årliga verksamhetsredogörelsen. Enligt utskottet bör det i Karensnämndens instruktion, i likhet med övriga nämnders instruktioner, finnas ett sådant krav. Utskottet föreslår därför, med utnyttjande av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen, att riksdagen antar utskottets förslag till lag om ändring i lagen med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelse 2018/19:ÖN1

Redogörelse 2018/19:ÖN1 Verksamhetsredogörelse för Riksdagens överklagandenämnd 2018.

Redogörelse 2018/19:RAN1

Redogörelse 2018/19:RAN1 Verksamhetsredogörelse för Riksdagens ansvarsnämnd 2018.

Redogörelse 2018/19:RAR1

Redogörelse 2018/19:RAR1 Verksamhetsredogörelse för Riksdagens arvodesnämnd 2018.

Redogörelse 2018/19:PN1

Redogörelse 2018/19:PN1 Verksamhetsredogörelse för Partibidragsnämnden 2018.

Redogörelse 2018/19:VPN1

Redogörelse 2018/19:VPN1 Verksamhetsredogörelse för Valprövningsnämnden 2018.

Redogörelse 2018/19:NL1

Redogörelse 2018/19:NL1 Verksamhetsredogörelse för Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna 2018.

Redogörelse 2018/19:NSÖ1

Redogörelse 2018/19:NSÖ1 Verksamhetsredogörelse för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner (Karensnämnden) 2018.

Redogörelse 2018/19:SN1

Redogörelse 2018/19:SN1 Verksamhetsredogörelse för
Statsrådsarvodesnämnden 2018.

BILAGA 2

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:677) med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner

Härigenom föreskrivs att 11 § lagen (2018:677) med instruktion för Nämnden för prövning av statsråds och statssekreterares övergångsrestriktioner ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 §

Nämnden ska senast den 22 februari varje år till riksdagen lämna en redogörelse för sin verksamhet under det senaste kalenderåret.

Nämnden ska senast den 22 februari varje år till riksdagen lämna en redogörelse för sin verksamhet under det senaste kalenderåret. *I redogörelsen ska nämnden också redovisa verksamhetens kostnader.*

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2019.